II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁGI HATÁROZATA

(2007. április 24.)

a Szlovénia által a minősített energiatermelőkről szóló törvény értelmében alkalmazott állami támogatási rendszerről, ügyszám: C 7/2005

(az értesítés a C(2007) 1181. számú dokumentummal történt)

(Csak a szlovén nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2007/580/EK)

AZ EURÓPAI UNIÓ BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

az érdekelt feleknek szóló felhívás után, miszerint a fenti határozattal/határozatokkal kapcsolatban terjesszék elő megjegyzéseiket [1],

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) Szlovénia levelével, amelyet a Bizottság 2003. október 1-jén vett nyilvántartásba, előterjesztette a Szlovén Köztársaság villamos energiát termelő vállalatainak a zátonyra futott (Stranded Costs) beruházások megoldására vonatkozó programot, összhangban a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Ciprusi Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Szlovén Köztársaságnak és a Szlovák Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződés IV. melléklete 3. bekezdésének 1c) pontjával. Ezt a bejelentést az állami támogatás SI 7/03 esetszám alatt vették nyilvántartásba.

(2) Az ezt követő levélváltás közben a bejelentett intézkedés hátterének leírásában szereplő két erőmű feltételezhetően más állami támogatási rendszer szerint kapott támogatást. A Bizottság az állami támogatás ezen másik rendszerét (a továbbiakban: rendszer) 2004. december 6-án vette nyilvántartásba NN 80/04 állami támogatási ügyszám alatt.

(3) A hozzáférhető adatok alapján a Bizottság kételkedett a rendszer egyes elemeinek a közös piaccal történő összeegyeztethetőségében. Éppen ezért 2005. február 2-án határozatot hozott, amellyel az EU-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésével (a továbbiakban: határozat eljárás indításáról), és felszólította Szlovéniát, hogy terjessze elő észrevételeit. Az eljárás indításáról szóló határozat 2005. március 15-én megjelent az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [2]. Az összes érdekelt felet felszólították, hogy a határozat megjelentetésének napjától számított egy hónapon belül nyújtsák be észrevételeiket.

[1] HL C 46., 2005.2.22., 3. o.

[2] HL C 63., 2005.3.15., 2. o.

(4) Szlovénia 2005. március 11-i levelében, amelyet 2005. március 14-én vettek nyilvántartásba, előterjesztette az eljárás indításáról szóló határozatban megfogalmazott kételyekre vonatkozó észrevételeit. A Bizottság 2005. április 25-én, 2005 július 11-én, 2005. november 23-án és 2006. június 22-én Szlovéniának további kérdéseket küldött, amelyekre Szlovénia 2005. június 14-i levelében válaszolt, amelyet a Bizottság ugyanazon a napon vett nyilvántartásba, majd 2005. szeptember 20-i levelében, amelyet a Bizottság ugyanazon a napon vett nyilvántartásba, majd 2006. január 31-i levelében, amelyet a Bizottság ugyanazon a napon vett nyilvántartásba és 2006. július 7-i levelében, amelyet a Bizottság 2006. július 14-én vett nyilvántartásba.

(5) A Bizottság más érdekelt féltől nem kapott semmilyen észrevételt.

(6) A Bizottság és a szlovén szervek 2006. október 25-én tartottak technikai találkozót, Szlovénia a találkozó alapján 2006. november 23-i levelében további adatokat biztosított, ezt a Bizottság 2006. november 24-én vette nyilvántartásba.

2. A RENDSZER LEÍRÁSA

(7) A rendszer 2001-ben lett felállítva azzal a céllal, hogy Szlovénia támogassa a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelést, valamint az egyidejű hő és villamosenergia-termelést, valamint azzal a céllal, hogy hazai forrásokból biztosítsa az energiabeszerzést.

(8) A rendszerből történő támogatás folyósítása érdekében a Környezetvédelmi, Területi és Energia Minisztériumnak a villamosenergia-termelőnek „minősített termelő” ([1]) státust kell adni.

(9) Minősített termelő státust három fajta villamosenergia-termelő kaphat:

i. azok az erőművek, amelyek megújuló energiaforrásokból termelik a villamos energiát, kivételt képeznek a 10 MW teljesítménynél nagyobb vízierőművek;

ii. az a villamosenergia-termelő, amely egyidejűleg hőt és elektromos áramot termel átlagon felüli hatékonysággal, kivételt képeznek a 10 MW-nál nagyobb teljesítményű kommunális hőközpontok és az 1 MW-nál nagyobb teljesítményű ipari hőközpontok;

iii. a trbovljei hőerőmű (a továbbiakban „hőerőmű Trbovlje”), éspedig termelésének azon részére, amelyhez maxim 15 % hazai primer energiát használ, amely Szlovénia villamosenergia-szükségletének fedezésére szolgál.

(10) 2003-ban a minősített termelők részesedése a szlovéniai villamosenergia-termelésben kb. 11,2 % volt. Ljubljanában ez a részesedés a Trbovlje erőmű és az egyidejűleg hő- és elektromos áramot termelő erőművel együtt kb. 2,7 %-ra csökken.

(11) A minősített termelők joga, hogy azon hálózat kezelője, amelyre csatlakoznak, tőlük vásárolja meg a teljes termelést, éspedig az állam által minden évben meghatározott és hozzáigazított áron. Ez az ár magasabb a piaci árnál. A minősített termelők úgy is dönthetnek, hogy saját megtermelt villamos energiájukat közvetlenül a piacon értékesítik, ebben az esetben jogosultak az állami támogatásra, amely megegyezik a hálózat kezelőjének értékesített villamos energia árának bevétele és a piaci ár bevétele közötti különbséggel.

(12) A hálózatok kezelői a kötelező felvásárlás miatt keletkezett veszteséget a törvény alapján létrehozott alap kifizetéseiből fedezik. Az alap pénzéből kerülnek kifizetésre az azon minősített termelőknek kifizetett támogatások is, amelyek úgy döntenek, hogy saját villamos energiájukat a piacon értékesítik. Az alap a villamosenergia-használatra kiszabott adóhoz hasonló járulékból töltődik fel, amelyet Szlovénia összes villamosenergia-fogyasztója köteles megfizetni.

3. AZ ELJÁRÁS ELINDÍTÁSAKOR MEGFOGALMAZOTT KÉTELYEK

(13) A hozzáférhető adatok elemzése után a Bizottság arra az előzetes megállapításra jutott, hogy ez a támogatás az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatást jelent, hiszen eleget tesz az adott meghatározás mind a négy kumulatív kritériumának.

(14) A Bizottság abban is kételkedett, hogy a rendszer összeegyeztethető a közös piaccal.

([1]) Rendelet a minősített villamosenergia-termelő státus megszerzésének feltételeiről (Szlovén Hivatalos Lap, št. 29/01 in 99/01).

(15) A Bizottság a támogatást először a Közösség környezetvédelmi állami támogatási irányelv [1] (a továbbiakban: környezeti irányelvek) szemszögéből elemezte. Ez az elemzés kételyeket támasztott a támogatás környezeti irányelvekkel történő összeegyeztethetősége szempontjából, különösen a megújuló energiaforrásokat használó és egyúttal hatékony hő és villamosenergia-termelők meghatározását illetően és a támogatás szintjét illetően, összehasonlítva a termelők tényleges többletköltségével.

(16) Ezután a támogatást a zátonyra futott (Stranded Costs) beruházások állami támogatásának értékelési módszertanáról szóló bizottsági közlemény figyelembevételével elemezte [2] (a továbbiakban: módszertan). Ez az elemzés kételyeket vetett fel a rendszer módszertanával történő összegegyeztethetőségével. A Bizottság különösen azt nem tudta megállapítani, hogy a támogatás elég pontosan lett-e kiszámítva ahhoz, hogy biztosított legyen a jelen módszertan szerinti egyes erőművek támogatásának a kiszámítása.

(17) Majd a támogatást az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos költségtérítésként elemezte. Ez az elemzés kételyeket vetett fel a támogatás összeegyeztethetőségével kapcsolatban, hiszen a Bizottság a jogosultak többségére nem tudta elég pontosan meghatározni az általános gazdasági érdekű szolgáltatást, amellyel megbízták azt. Egyetlen jogosult esetében, amelyre ez a szolgáltatás pontosan meg volt határozva, pedig nem tudta pontosan meghatározni a kompenzáció arányosságát.

(18) A Bizottság továbbá kétségbe vonta azt is, hogy az a támogatás, amely a villamosenergia-fogyasztók által fizetett adóhoz hasonló járulékkal finanszírozódik, összehangolható-e az EU-Szerződés 25. és 90. cikkével.

4. EGYÉB ÉRDEKELT FÉL MEGJEGYZÉSE

(19) A Bizottság az eljárás indításáról szóló döntés megjelentetése után nem kapott semmilyen megjegyzést más érdekelt fél részéről.

[1] HL C 37., 2001.2.3, 3. o.

[2] A Bizottság 2001. július 26-án fogadta el. Hozzáférhető a Versenypolitikai Főigazgatóságának internetes oldalán a következő címen: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/en.pdf
A tagállamoknak a 2001. augusztus 6-i SG(2001) D/290869. számú levélben lett elküldve.

5. A TAGÁLLAM ELŐZETES MEGJEGYZÉSEI

(20) Szlovénia a 2005. március 11-én kelt és 2005. március 14-én nyilvántartásba vett levelében előterjesztette az eljárás indításáról szóló döntésben megfogalmazott fenntartásokra adott válaszát. Ezek az észrevételek csak az állami támogatás meghatározására és az adóhoz hasonló díj fogalmára vonatkoztak.

5.1. **Az állami támogatás megléte**

(21) Szlovénia hangsúlyozta, hogy a szlovén disztribúciós társaságok nincsenek 100 %-os állami tulajdonban. Szlovénia kitért arra, hogy a kezelők tulajdonrésze ténylegesen az állam (kb. 80 %), valamint magán és egyéb befektetési alapok (kb. 20 %) között oszlik meg. Azonban a szlovén törvényalkotás a kötelező felvásárlás rendszerében nem tesz különbséget az állami tulajdonú kezelők és a magántulajdonú kezelők között. Az energetikai törvény [3] nem vezet be olyan feltételt, amely szerint a kezelőnek állami tulajdonú szubjektumnak kellene lennie, és lehetővé teszi azt, hogy a szubjektum magán- vagy állami tulajdonban legyen.

(22) Szlovénia véleménye szerint az a tény, hogy bizonyos szubjektum a kötelező felvásárlás rendszerében állami tulajdonban van, nem jelenti azt, hogy csupán ezért szükséges az állami támogatás. Itt hivatkozik az Európai Bíróságnak 2001. március 13-án a C-379/98 sz. ügyben hozott ítéletére.

(23) Szlovénia továbbá arra hivatkozott, hogy a szlovén törvények szerint rendezett minősített termelőktől történő villamosenergia-felvásárlás nagyon hasonló más rendszerekhez, amelyeket már tárgyalt a Bizottság, pl. az NN 27/2000. sz. és NN 68/2000 [4], sz. ügyben, és a Bizottság megállapította, hogy nem képeznek állami támogatást. Szlovénia arra hivatkozik, hogy a Bizottság döntésében mindkét esetben azt állapította meg, hogy a kötelezettség számos magán- és egyes közüzemi hálózatkezelőre vonatkozik, éppen ezért a szóban forgó két törvényt, illetve esetet nem lehet úgy kezelni, hogy állami eszközökkel számolnak.

(24) Szlovénia a felsorolt fenntartások és a hatályban levő rendszer figyelembevételével úgy véli, hogy csupán az érintett szubjektumok tulajdoni kérdése önmagában nem változtathatja meg az eszközök természetét, amennyiben azok természetüknél fogva nem származnak állami forrásokból.

[3] Szlovén Hivatalos Lap, 79/1999, 51/2004.

[4] HL C 164., 2002.7.10., 3. o., mindkét ügyre.

(25) Szlovénia továbbá arra hivatkozik, hogy a közüzemi vállalat által kötelező díjból beszerzett eszközei nem képeznek állami támogatást, amennyiben a vállalat azokkal nem rendelkezhet szabadon. A kötelező felvásárlásnál a rendszer finanszírozási forrása a hálózat használati díja, amelyet minden villamosenergia-fogyasztó fizet, és amelynek egy részét a hálózatkezelők elkülönített számlán gyűjtik előre tervezett célra.

5.2. **Adóhoz hasonló díj**

(26) Szlovénia hangsúlyozta, hogy a kötelező felvásárlás rendszere a hálózathasználati díj egy részéből finanszírozódik, amelyet minden villamosenergia-fogyasztó fizet azonos és előre ismert feltételek mellett. A hálózathasználati díj alkotóelemeit az Energiaügynökség (az energetikai piacot szabályozó szerv) és a kormány határozza meg. Az árkülönbözetet úgy fedezik, hogy a hálózatkezelők fix áron felvásárolják a villamos energiát, és azt piaci áron értékesítik. Ha veszteségük keletkezik, akkor azt a hálózati használati díj egy részéből fedezik. Azok a kezelők, amelyek feladata a felvásárlás, nem az államtól kapnak eszközöket, hanem a hálózati használati díj egy részéből.

(27) A kezelőknek ezeket az eszközöket külön számlán kell vezetniük. Ezekből az eszközökből fizetik a további térítést, amennyiben a minősített termelők villamos energiájuk egy részét önállóan vagy közvetítőn keresztül értékesítik.

(28) Szlovénia továbbá azt is állította, hogy a rendszer semmilyen állami támogatással vagy bármilyen más alap támogatásával nem számol, amelyből eszközök folynának be. A rendszer finanszírozási eszközeit tehát nem lehet úgy kezelni, hogy azok adóhoz hasonló díjból erednek, hiszen nem származnak az állami költségvetésből, és azokat nem lehet az államhoz rendelni.

6. SZLOVÉNIA ÁLTAL ELŐTERJESZTETT TOVÁBBI ADATOK

(29) Szlovénia a Bizottsággal folytatott további levelezése során további, a rendszerre vonatkozó adatokat, kötelezettségeket terjesztett elő.

Megújuló energiaforrások

(30) Szlovénia újabb adatokat biztosított, amelyek részleteket tartalmaztak a rendszer környezetvédelmi céljairól. A rendszer először is hozzájárulás az általános környezetvédelmi politika céljaihoz:

i. a hatékonyabb energiafelhasználáshoz;

ii. a megújuló energiaforrások részarányának növelése a Közösség 2001-es 8,8 %-os elsődleges energetikamérlegéhez képest 2010-ig 12 %-ra.

(31) A felsorolt két cél magában foglalja a társtermelést és a megújuló forrásokat, mindkettő része a villamosenergia-felvásárlási rendszernek. Ezek a célok egybeesnek a Szlovénia számára többek között a belső villamosenergia-piacon a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatásáról szóló, 2001. szeptember 27-i 2001/77/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben [1] meghatározott célokkal. A 2001/77/EK irányelv az egyes országok számára meghatározza a keretcélokat. Szlovéniában a megújuló villamosenergia-termelés célelőirányzata 2010-re 32,6 %.

(32) A rendszerrel összhangban 434 erőműből történik villamosenergia-felvásárlás, ebből 430 csatlakoztatva van az elosztó hálózatra, 4 pedig az átviteli hálózatra. Az elosztó hálózatra csatlakoztatott erőművek több mint 90 %-a vízerőmű, a többi pedig biomassza-, naperőmű és olyan erőmű, amely egyúttal hő- és villamos energiát is termel.

(33) A rendszer Az árak meghatározásáról szóló szabályokról és a minősített villamosenergia-termelőktől történő villamosenergia-felvásárlásról szóló rendelettel együtt 2002. április 4-én lépett hatályba [2].

(34) A minősített erőművekre és a hálózat- vagy rendszerkezelőkre pillanatnyilag vonatkozó, a villamosenergia-felvásárlásról szóló szerződések tíz évre szólnak.

(35) Szlovénia megmagyarázta, hogy az 1999. évi Energetikai törvény 4. cikkével összhangban a megújuló energiaforrások a 2001/77/EK irányelvvel összhangban lettek meghatározva.

[1] HL L 283., 2001.10.27., 33. o.
[2] Szlovén Hivatalos Lap, 25/02.

(36) A rendszer fő célja az, hogy megfelelő gazdasági környezetet biztosítson a minősített erőművek új projektjeinek fejlesztéséhez és végrehajtásához. Az egyes minősített erőműfajtákban a felvásárlási áraknál figyelembe vették az új befektetésekhez szükséges minimális hozamot, éppen ezért elemezték az egyes minősített erőművek költségeit (figyelembe véve a primer energiaforrást és az erőmű méretét). A támogatás vagy a térítés mértéke a villamos energia egységes éves felvásárlási ára és az átlagos piaci ára közötti különbségként kerül meghatározásra. A piaci ár növekedéséhez mérten csökkennek a térítések.

(37) Az alábbi táblázat tartalmazza a minősített termelők termelési költségeit, figyelembe véve a technológia kategóriáját és méretét, összehasonlítva a rendszer által nyújtott térítéssel. A táblázat feltételezett 8 SIT/kWh átlag piaci ár alapján készült. Ez az összeg csak tájékoztató jellegű, hiszen a térítések megfelelően csökkennek, amennyiben nőnek a piaci árak.

(38) Összhangban a minősített termelők rendszerével, a termelési költségek minden példánál magasabbak az átlagos piaci árnál és a garantált egységes felvásárlási árnál.

1. táblázat

A minősített erőművek termelési költségeinek összehasonlítása a felvásárlási árral összhangban a rendszerrel

A minősített erőmű fajtája (ME), tekintettel a primer energiaforrásra		Teljesítmény	Termelési költségek	Különbség	Térítés
	Nagyság	*[kW]*	*[SIT/kWh]*	*[SIT/kWh]*	*[SIT/kWh]*
Vízi erőművek	1 MW-ig	100	15,53	7,53	6,75
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	14,33	6,33	6,23
Biomassza-erőművek	1 MW-ig	600	24,80	16,80	8,69
	1 MW fölött	1 500	18,18	10,18	8,17
Szélerőművek	1 MW-ig	100	23,28	15,28	6,55
	1 MW fölött	20 000	15,49	7,49	6,05
Geotermikus erőművek		3 000	14,59	6,59	6,05
Naperőművek	36 kW-ig	36	175,26	167,26	81,67
	36 kW fölött	100	122,58	114,58	7,46
Egyéb ME (biogáz)		120	30,39	22,39	20,97
ME vagy hőerőművek, amelyek kommunális hulladékot használnak	1 MW-ig	100	13,97	5,97	4,74
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	12,08	4,08	3,87
Hőerőművek, amelyek egyúttal termelnek távhő- és villamos energiát	1 MW-ig	700	16,54	8,54	5,9
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	14,56	6,56	5,38
Ipari hőerőművek hő- és villamosenergia-termelés	1 MW-ig	700	14,95	6,95	4,83

Megjegyzés: 8 SIT/kWh feltételezet piaci ár.

(39) Az alábbi táblázatból, a költségelemzésből és a minősített erőművek kategóriaegységei szerint végzett gazdaságossági számításból kitűnik, hogy a rendszerrel összhangban alkalmazott felvásárlási ár nettó jelen értéke (NJÉ) egy minősített erőműben sem haladja meg az összes befektetett költség NJÉ-t.

2. táblázat

A felvásárlási ár NJÉ-ének összehasonlítása az egyes minősített erőművek befektetési költségeivel

A minősített erőmű fajtája (ME), tekintettel a primer energiaforrásra		Teljesítmény	Tervezett éves értékesítés	Különleges befektetési költségek	Befektetés	Éves térítés	Térítés befektetési költségek (NJÉ)
	Nagyság	*[kW]*	*[MWh]*	*[SIT/kW]*	*[millió SIT-ban]*	*[millió SIT évente]*	*[millió SIT-ban]*
Vízi erőművek	1 MW-ig	100	456	480 000	48	2,9	– 21,0
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	10 656	380 000	1 140	63,1	– 549,1
Biomassza-erőművek	1 MW-ig	600	2 725	990 000	594	22,5	– 369,3
	1 MW fölött	1 500	6 813	660 000	990	52,9	– 492,1
Szélerőművek	1 MW-ig	100	187	341 000	34	1,2	– 22,2
	1 MW fölött	20 000	40 800	253 000	5 060	234,5	– 2 802,2
Geotermikus erőművek		3 000	20 736	715 000	2 145	119,2	– 1 029,1
Naperőművek	36 kW-ig	36	34	1 430 000	52	2,7	– 26,2
	36 kW fölött	100	116	1 210 000	121	0,8	– 105,4
Egyéb ME (biogáz)		120	628	913 000	110	12,5	– 1,0
ME vagy hőerőművek, amelyek kommunális hulladékot használnak	1 MW-ig	100	624	319 000	32	2,8	– 7,0
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	19 728	286 000	858	72,5	– 212,0
Hőerőművek, amelyek egyúttal termelnek távhő- és villamos energiát	1 MW-ig	700	2 496	198 000	139	16,1	– 16,0
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	10 698	165 000	495	63,0	– 19,3
Ipari hőerőművek hő- és villamosenergia-termelés	1 MW-ig	700	3 135	187 000	131	2,5	– 5,0

Megjegyzés: Diszkont 8 %-kal, 15 éves időszakkal és 5 év után a felvásárlási árak vagy térítések 5 % és tíz év után 10 % csökkenésével számolva, összhangban a felvásárlásról szóló rendelettel.

(40) Az egyes minősített erőművek térítései tartalmazzák a szlovén törvények által előírt tőkehozamokat is, ez a közalapok befektetéseinek legalább 8 %-os diszkont fokozatát jelenti. Tekintettel arra, hogy a felvásárlási árakat és a térítéseket nem hangolták össze, az összes minősített erőmű megújuló energiára alkalmazott pillanatnyi hozama 8 %-nál alacsonyabb, ahogy ez az alábbi táblázatból kiderül. A naperőműveknek a térítés semmilyen tőkehozamot nem engedélyez (negatív hozam), különösen vonatkozik ez a kis és közepes erőművekre.

3. táblázat

Egyes minősített erőművek tőkehozama

A minősített erőmű fajtája (ME), tekintettel a primer energiaforrásra		Teljesítmény	Térítés	Térítésbe foglalt tőkehozam
	Nagyság	*[kW]*	*[SIT/kWh]*	
Vízi erőművek	1 MW-ig	100	6,75	6,95 %
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	6,23	7,90 %
Biomassza-erőmű	1 MW-ig	600	8,69	2,30 %
	1 MW fölött	1 500	8,17	6,00 %
Szélerőművek	1 MW-ig	100	6,55	0,40 %
	1 MW fölött	20 000	6,05	6,35 %
Geotermikus erőművek		3 000	6,05	7,30 %
Naperőművek	36 kW-ig	36	81,67	– 1,4 %
	36 kW fölött	100	7,46	– 15,0 %
Egyéb ME (biogáz)		120	20,97	6,80 %
ME vagy hőerőművek, amelyek kommunális hulladékot használnak	1 MW-ig	100	4,74	4,40 %
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	3,87	7,30 %
Hőerőművek, amelyek egyúttal termelnek távhő- és villamos energiát	1 MW-ig	700	5,9	0,49 %
	1 MW-tól 10 MW-ig	3 000	5,38	4,20 %
Ipari hőerőművek hő- és villamosenergia-termelés	1 MW-ig	700	4,83	– 0,1 %

Megjegyzés: Tőkehozam a ME befektetéseire kiszámolva (lásd a 2. táblázatot), figyelembe véve a térítés pillanatnyi értékét.

Hő- és villamos energia egyidejű termelése

(41) Szlovénia megindokolja, hogy a hő- és villamos energia egyidejű termelésére alkalmas új egységek többnyire gázturbinákkal vannak ellátva, amelyek működés közben 37 % és 40 % közötti villamos hatékonyságot érnek el és 80 % feletti közös hatékonyságot. Az új kisebb turbinák 30 % feletti villamos hatékonyságot érnek el és 80 % feletti közös hatékonyságot. Tekintettel arra, hogy a hagyományos hőerőművek hatékonysága Szlovéniában kb. 31 %, ez hatalmas primer energia megtakarítását mutatja (15 % és 25 % között), amely villamosenergia-termeléssel keletkezik a társtermelésre és a hő hasznos felhasználására szolgáló egységekben.

(42) Az egyidejű hő- és villamos energiát termelő minősített erőművek hatékonysága úgy van meghatározva, hogy eleget tesz a hasznos hőigényen alapuló kapcsolt energiatermelés belső energiapiacon való támogatásáról és a 92/42/EGK irányelv módosításáról szóló, 2004. február 11-i 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) hatékonysági kritériumának.

(43) Szlovénia bebizonyította, hogy az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő minősített erőművek termelési költségei minden esetben magasabbak, mint a rendszer felvásárlási ára, hogy a térítés NJÉ-e alacsonyabb a beruházási költségeknél, és hogy a befektetések hozama kevesebb mint 4,20 % (lásd a fenti táblázatok utolsó három sorát). A számításba beleszámoltuk a hőfelhasználásból származó nyereséget.

([1]) HL L 52., 2004.2.21., 50. o.

Az ellátás biztonsága

(44) Szlovénia a villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében általános gazdasági érdekű szolgáltatást vezetett be. Összhangban a 2003/54/EK irányelv 11. cikkének (4) bekezdésével ez az általános gazdasági érdekű szolgáltatás a villamosenergia-termelés hazai fosszilis energiahordozók használatán alapszik. Erre a célra évente 600 000 tonna szlovén barnaszenet használnak villamosenergia-termelésre. A barnaszén az egyetlen fosszilis üzemanyag, amely Szlovéniában rendelkezésre áll. Mivel a barnaszenet a leghatékonyabban a trbovljei erőmű egységeiben használják (TET 2, a barnaszénbánya közelében található), ez a kötelezettség az erőműre hárul. Meghatározásra került, hogy ez a villamosenergia-mennyiség a garantált felvásárlás keretében felvásárolható.

(45) A megfelelő mennyiségű villamos energia a hivatalos szervek által minden évben maghatározott áron és a trbovljei erőmű villamosenergia-termelési költségeinek figyelembevételével kerül felvásárlásra. A felvásárlási ár semmilyen nyereségrészesedést nem tartalmaz.

(46) Szlovénia elkészítette az alábbi táblázatot, amelyből kitűnik a vállalat számára a korábbi években előirányzott támogatási összeg:

4. táblázat

Tervezett támogatási összeg

	2001.7–12.	2002	2003	2004
Mennyiség (GWh)	254,3	562,2	563,4	563,0
Felvásárlási ár (SIT/kWh)	17,00	15,36	15,34	16,59
A felvásárlás költsége (ezer SIT)	4 323 943	8 636 245	8 644 855	9 339 836
Értékesítési ár (SIT/kWh)	7,13	5,97	7,60	7,71
Az értékesített energia költsége (ezer SIT)	1 813 111	3 357 073	4 281 840	4 340 040
A támogatás összege (ezer SIT)	2 510 832	5 279 172	4 363 015	4 999 795
A támogatás mértéke (SIT/kWh)	9,87	9,39	7,74	8,88

(47) Elvben az öt egységből álló šoštanji erőműben is lehet hazai barnaszenet használni. Az erőmű két egysége újabb típusú, és rendelkezik füstgáztisztító berendezéssel, három pedig régebbi, és nem rendelkezik tisztítóberendezéssel. Ezekben az egységekben a közeli szénbánya szenét égetik, de bizonyos körülmények között mód nyílna a barnaszén felhasználására is. Az új egységek teljesen leterheltek a közeli szénbánya lignitjének elégetésével. A szénbánya kapacitása nagyjából e két egység szükségleteire elegendő. A barnaszén égetésére a három régebbi egységben nyílna mód, hiszen ezek nincsenek teljesen leterhelve, és van még némi üzemeltetési tartalékuk. Azonban ezzel a lehetőséggel kapcsolatban az alábbi nehézségek jelentkeztek:

i. a barnaszén vasúton történő szállítása Trbovljeből Šoštanjba kb. 5 EUR/t-ba kerülne, tekintettel a nemzeti energetikai mérlegben tervezett barnaszéntermelésre (600 000 t/év), ez az összeg évente 3 millió EUR-t tenne ki;

ii. a szén égetésével az SO_2-kibocsátás évente 30 000 t-val növekedne, hiszen a šoštanji erőmű 1., 2. és 3. blokkja nem rendelkezik füstgáztisztító berendezéssel, a szlovén barnaszén pedig 2,2–2,5 % ként tartalmaz;

iii. tekintettel arra, hogy a šoštanji erőmű 1., 2. és 3. blokkja lényegesen rosszabb termodinamikai hatásfokú, mint a Trbovljei erőmű, éppen ezért ugyanazon barnaszénmennyiség három šoštanji blokkban és nem a trbovljei erőműben történő elégetésekor a villamosenergia-termelés során kb. 15 %-kal növekedne a CO_2-kibocsátás.

A fent említett tényből következik, hogy a barnaszénégetés a šoštanji blokkokban gazdasági szempontból nem indokolt.

(48) A barnaszén elégetésére egyetlen másik lehetőség van, éspedig a ljubljanai hőerőműben (TE-TOL), amely 2000 óta használja a barnaszenet fő energiaforrásként. Mivel a TE-TOL blokkok nem rendelkeznek beépített füstgáztisztító berendezéssel, azokban már nem lehet szlovén barnaszenet égetni, hiszen az 2,2–2,5 % ként tartalmaz. Éppen ezért TE-TOL már nem éget hazai barnaszenet, és ma már kizárólag csak import indonéz szenet használ, amely lényegesen kevesebb ként (kevesebb mint 0,5 %) tartalmaz, és ezért az erőműnek nincs szüksége kéntelenítő füstgáztisztító berendezésekre. A füstgáztisztító berendezések beépítése a TE-TOL blokkokba nem lenne gazdaságos.

(49) Szlovénia kötelezte magát, hogy az ellátás biztonságáért maximum a Szlovéniában a mindenkori naptári évben felhasznált energia előállításához szükséges összes primer energia 15 %-át ítéli oda állami támogatás formájában.

Kumuláció

(50) A kötelező felvásárlás rendszere a minősített termelők amortizációs költségeinek csupán egy részét fedezi.

(51) A megújuló energiaforrások kiaknázását, a hatékony energiafelhasználást és a kogenerációt ösztönző szabályzat ([1]) a megújuló energiaforrásokat használó erőművek és azon erőművek számára, amelyek egyidejűleg termelnek hő- és villamos energiát, beruházási támogatást engedélyezett. Azonban ezt az erőműveknek nyújtott beruházási támogatást az új, a hatékony energiafelhasználást és a megújuló energiaforrások kiaknázását ösztönző eszközök odaítéléséről szóló szabályzatban ([2]). eltörölték. Kivételt képeznek azok az erőművek, amelyek nem csatlakoztak a közhálózatra, és nem kapnak támogatást ebből a rendszerből, valamint a 10 MW teljesítménynél nem nagyobb olyan erőművek, amelyek megújuló energiaforrásokat, új vagy elavult technológiát használnak, és a villamosenergia-termelés magas költsége miatt a felvásárlási ár nem elég magas ahhoz, hogy biztosítsa a befektetés hozamát. A támogatásra jogosult technológia fajtája időszakos nyilvános pályázatokban kerül meghatározásra.

(52) Az árak meghatározásáról és a villamos energia minősített termelőktől történő felvásárlásának szabályairól szóló rendelet 14. cikke a felesleges kumuláció megakadályozása érdekében kimondja, hogy azon minősített termelő számára, amely bármilyen erőmű-építési támogatást kap, arányosan csökken a garantált felvásárlási ár.

(53) A minősített villamosenergia-termelő ezzel a cikkel összhangban köteles bejelenteni az erőmű építésére kapott támogatás mértékét, miután aláírta a villamos energia felvásárlásáról szóló szerződést azon villamoshálózat kezelőjével, amelyre csatlakozott. A bejelentett összeg a garantált felvásárlási árból történő levonás alapja. Az említett rendelkezések alapján az erőmű-beruházás mértéke alapján kapott állami támogatás minden összegének 10 %-a után az erőmű garantált felvásárlási ára (az erőmű fajtájától és névleges teljesítményétől függően) 5 %-kal csökken.

(54) A rendelet rendelkezései abból a feltételezésből indulnak ki, hogy a minősített termelők teljes garantált villamosenergia-ára fix és variábilis költségeket foglal magába. Feltételezve, hogy a fix és variábilis költségek átlagos aránya 50 % : 50 %.

(55) Szlovénia kötelezte magát, hogy részletesebben meghatározza a levonások szabályait, és ezzel pontosabban hozzáigazítja azokat a technológiától függő fix és variábilis költségekhez.

A tagország kötelezettségei

(56) Szlovénia kötelezte magát, hogy elkészíti a megújuló energiaforrásokból és az egyidejű hő- és villamosenergia-termelésből származó villamos energiáról szóló rendeletek módosítását, és így megváltoztatja a pillanatnyi finanszírozási rendszert. A támogatási rendszer az EU-Szerződés 25. és 90. cikkével történő összehangolása során a következő módosítások kerülnek bevezetésre:

i. A támogatási eszközök gyűjtési módja a csatlakozás szerinti általányösszeggé változik, függetlenül a felhasznált villamos energia mennyiségétől és forrásától. Az átalányösszeg mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni annak a csatlakozásnak a teljesítményét (a biztosítékok teljesítményét) és a feszültségszintjét, amelyre a fogyasztó csatlakozott, valamint a fogyasztói csoportot.

([1]) Szlovén Hivatalos Lap, 74/01.
([2]) Szlovén Hivatalos Lap, 49/03.

ii. Szlovénia az uniós csatlakozás és az eszközök gyűjtése új módjának érvényesítése között biztosítani fogja, hogy azok a fogyasztók, amelyek importálták a zöld villamos energiát, kérvényezzék azon adóik visszatérítését, amelyekkel a rendszerből történő megújuló energiaforrások támogatását finanszírozták, azzal a feltétellel, hogy bizonyítani tudják, az általuk behozott energia ténylegesen zöld eredetű. Az importált villamos energia zöld származását bizonyító dokumentumok többnyire az Unió származást igazoló rendszerén alapulnak. A bejelentések művi megnövekedésének megakadályozása érdekében szükség szerint disztribútorra lebontva mennyiségi visszatérítési korlátokat kell bevezetni, hiszen ez ellen az uniós származási igazolási rendszer nem nyújt megfelelő védelmet. Hasonló rendszer kerül bevezetésre az egyidejű hő- és villamosenergia-termelésből származó villamos energiára, éspedig az Unió egyidejű hő- és villamos energia származási rendszere alapján.

7. MEGÍTÉLÉS

7.1. **Az Unió meglevő villamosenergia-termelésről szóló irányelvei**

(57) Az villamosenergia-termelésre több uniós irányelv érvényes, amelyek magukba foglalják 2003/54/EK irányelvet, a 2001/77/EK irányelvet és a 2004/8/EK irányelvet.

(58) A 2003/54/EK irányelv 3. cikkének (2) bekezdése kimondja: „A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel annak 86. cikkére – a tagállamok a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre, beleértve az energiahatékonyságot és az éghajlat védelmét, vonatkoznak."

(59) A 2003/54/EK irányelv 11. cikkének (4) bekezdése kimondja: „Az ellátás biztonságának érdekében egy tagállam határozhat úgy, hogy a belföldi, primer energiahordozót használó termelőlétesítményeknek biztosítsanak elsőbbséget az érintett tagállamban felhasznált villamos energia előállításához naptári évenként szükséges teljes primer energia 15 %-át meg nem haladó mértékben."

(60) A 2001/77/EK irányelv meghatározza a megújuló energiaforrásokból előállított villamosenergia-felhasználás nemzeti kereteit. A 3. cikk kimondja:

„(1) A tagállamok a (2) bekezdésben említett nemzeti célelőirányzatoknak megfelelően megteszik a szükséges lépéseket a megújuló energiaforrásokból előállított villamosenergia-fogyasztás fokozásának ösztönzésére. Ezeknek a lépéseknek arányban kell állniuk az elérendő céllal.

(2) A tagállamok legkésőbb 2002. október 27-ig, ezt követően pedig ötévente elfogadják és közzéteszik a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fogyasztásának nemzeti célelőirányzatait tartalmazó, a következő 10 évre vonatkozó, a villamosenergia-fogyasztás százalékában kifejezett jelentést. A jelentés a nemzeti célelőirányzatok megvalósítása érdekében nemzeti szinten meghozott, illetve tervezett intézkedéseket is tartalmazza. A célok legkésőbb 2010-ig történő meghatározásához a tagállamok:

— figyelembe veszik a mellékletben szereplő referenciaértékeket,

— biztosítják, hogy a célkitűzések összhangban legyenek minden olyan nemzeti kötelezettségvállalással, amelyet a Közösség által az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozási keretegyezménye Kiotói Jegyzőkönyve értelmében elfogadott éghajlatváltozási kötelezettségvállalásokkal összefüggésben fogadtak el."

(61) A 2001/77/EK irányelv melléklete a Csatlakozási egyezménnyel módosult, és Szlovénia számára 33,6 % nemzeti célirányzatot határozott meg.

7.2. **A zöld villamos energia és az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő erőművek támogatásának megítélése**

7.2.1. ***Az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdéséből eredő támogatás***

(62) Az intézkedés az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében akkor jelent állami támogatást, ha speciális versenyelőnyt nyújt, torzítja, illetve fennáll a veszélye annak, hogy torzítja a tagállamok közötti versenyt és kereskedelmet, valamint állami forrásokat von be.

(63) Egyértelmű, hogy a rendszer speciális, hiszen csak bizonyos erőműveket céloz meg. Nyilvánvaló az is, hogy csak ezeknek az erőműveknek nyújt előnyt, hiszen a teljes rendszer célja ezeknek az erőműveknek lehetővé tenni, hogy villamos energiájukat a piacinál magasabb áron tudják értékesíteni.

(64) A villamos energia a tagállamok közötti csereüzletek tárgya. A 2003/54/EK irányelv a villamos energia azon belső piacának kialakulását irányozza elő, amely a 96/92/EK irányelvvel elkezdődött. A szlovén hálózat különösen az osztrák és az olasz hálózattal van összekötve. Szlovénia szomszédaival cserél villamos energiát. Szlovénia például a 2004. évben 6 314 GWh villamos energiát importált, és 7 094 GWh-t exportált ([1]). Az intézkedés tehát a tagállamok közötti kereskedelemre hat ki.

(65) A Bizottság továbbá azt tapasztalja, hogy Szlovénia nem kérdőjelezte meg a fenti kritériumok teljesítését.

(66) A Bizottság a negyedik kritériumot, az állami források jelenlétét illetően nem ért egyet Szlovénia érvelésével, miszerint ez a rendszer megegyezik azzal a rendszerrel, amelyet a Bíróság bírált el a *PreussenElektra* ügyben.

(67) A rendszerek egymás közt a finanszírozási mechanizmusokban térnek el. A *PreussenElektra* esetében a beszerzési tarifát közvetlenül a villamos energia beszerzésével foglalkozó magánvállalatok finanszírozták, amelyeknek a villamos energiát a piaci árnál magasabb áron azoktól a termelőktől kellett megvásárolniuk, amelyek megújuló energiaforrásokból termeltek villamos energiát. Az említett esetben a beszerzési tarifa következtében keletkezett költségek adóhoz hasonló díjjal finanszírozódnak.

(68) A Bizottság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a rendszer az állam által kirótt adóbevételből finanszírozódik. Az adóbevételek ezután egy állami szervek által kezelt számlán gyűlnek, és ez eltér a *PreussenElektra* esettől. Az állami szervek a törvény által meghatározott disztribúciós rendszer szerint osztják el a számlán levő eszközöket.

(69) A Bizottság bevált gyakorlata az, hogy az ilyen adókból befolyt bevételeket állami forrásnak tekinti ([2]). Ez a gyakorlat követi azt a bírósági gyakorlatot, amely szerint az állam által kirótt adók az állam által meghatározott alapokban gyűlnek, és arra szolgálnak, hogy bizonyos társaságoknak előnyt nyújtsanak, állami forrásnak számítanak. (Lásd pl. a Bíróság ítéletét a C-173/73 ([3]) sz. és a C-78/79 ([4]) sz. ügyekben.)

(70) A Pearle-ügy ítéletében ([5]), a Bíróság úgy döntött, hogy a nyilvános felügyelet alatt álló bizottság saját tagjaira kirótt adóhoz hasonló díjakból befolyó bevételek nem számítanak állami forrásoknak. A díjakat az optikus ágazat dolgozóinak egyesülése határozta meg, és kivetette az ágazat összes tagjára. A díjakat az ágazat, azaz a befizetők javát szolgáló hirdetési akciók finanszírozására használták.

(71) A Bíróság úgy döntött, hogy az intézkedés nem jelentett állami támogatást, hiszen a díj bevezetéséről szóló döntést nem lehetett az államra hárítani, és a díjból befolyt bevétel nem volt állami forrás.

(72) A Bíróság által elbírált rendszerrel ellentétben, a jelen határozat tárgyát képező ügyben az állam felelőssége egyértelmű, hiszen az adókat az állam saját maga törvénnyel alkotta meg.

(73) A Bizottság az eszközök forrásával kapcsolatban megállapítja, hogy más a fenti ítéletben említett eszközök forrása, hiszen a pénzt nem azon vállalatok hozzájárulásával gyűjtik, akik haszonélvezői az intézkedésnek, hanem az összes vevőtől, aki villamos energiát vásárol, tekintet nélkül arra, hogy a rendszer kedvezményezettjei vagy annak versenytársa. Az ítéletben tárgyalt egyesülés ilyen mechanizmust nem tudott volna felállítani. Ez önmagában a fiskális rendszer azon természetét tárja fel, amelyet csak állami ráhatással lehet létrehozni.

(74) A Bizottság úgy véli, hogy ez a különbség elegendő arra, hogy megállapítást nyerjen, ebben az országban létezik az állami támogatás.

7.2.2. ***A támogatás törvényessége***

(75) A támogatás rendszere Szlovénia uniós csatlakozása előtt jött létre. A rendszer fő jogi alapja az 1999. évi energetikai törvény. A rendszer kedvezményezettjei, a minősített termelők 2001-ben a minősített villamosenergia-termelő státus megszerzésének feltételeiről szóló rendeletben ([6]) lettek meghatározva.

([1]) Forrás: Nemzetközi Energetikai Ügynökség. http://www.iea.org/Textbase/stats/electricitydata.asp?COUNTRY_CODE=SI

([2]) Lásd pl. az N 161/04. sz. ügyet – Portugália – HL C 250., 2005.10.8., 9. o.

([3]) 1974. július 2-i ítélet a C-173/73. sz. ügyben – *Olaszország kontra Bizottság*.

([4]) 1997. március 22-i ítélet a C-78/79. sz. ügyben – *Steinike kontra Német Szövetségi Köztársaság*.

([5]) A Bíróság 2004. július 15-i ítélete a C-345/02. sz. ügyben.

([6]) Szlovén Hivatalos Lap, 29/01 in 99/01.

(76) A csatlakozás idején az állam rendszer miatti pénzügyi kiszolgáltatottsága nem volt meghatározva. A rendszernek nincs korlátozott vagy előre meghatározott számú kedvezményezettje. Minden erőmű, amely eleget tesz a fenti rendelet műszaki előírásainak, támogatást kaphat. Ez magában foglal bármely olyan új minősített erőművet, amely Szlovénia csatlakozása után csatlakozott a hálózatra. Az állam kiszolgáltatottsága minden egyes, a rendszerrel összhangban jóváhagyott támogatás esetében előre nem ismert, hiszen függ az erőmű állami fix felvásárlási ára és a piaci ár közötti különbségtől, amely előre nem látható módon emelkedik és csökken. Szlovénia kihangsúlyozta, hogy az állam rendszerrel kapcsolatos tényleges terhelése csak utólag ismert annak az évnek a végén, amelyben a rendszer alkalmazásra került.

(77) A Bizottság az említettek alapján úgy véli, hogy a rendszert Szlovénia uniós csatlakozása után még mindig alkalmazzák.

(78) A Bizottság felhívja a figyelmet, hogy a fentieket már az eljárás elindításakor megállapították, és hogy azokat Szlovénia észrevételeiben nem támadta meg.

(79) A Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia európai uniós csatlakozásáról szóló szerződés (a továbbiakban: Csatlakozási Szerződés) felsorolja azokat a támogatási kategóriákat, amelyek az EU-Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése értelmében csatlakozáskor meglevő támogatásnak számítanak:

— 1994. december 10. előtt indított támogatások; a rendszer 2001-ben került alkalmazásra, éppen ezért nem tartozik ebbe a kategóriába.

— A Csatlakozási Szerződés IV. melléklete kiegészítésében felsorolt támogatási intézkedések; a rendszer nem része ennek a listának, éppen ezért nem tartozik ebbe a kategóriába.

— Támogatási intézkedések, amelyeket a Bizottság a különleges eljárásban, az általánosan ismert „átmeneti eljárásban" nem ellenzett.

Az összes támogatás, amelyet a csatlakozás dátuma idején még mindig alkalmaznak, és nem felel meg a fent meghatározott kritériumoknak, a csatlakozáskor új támogatásnak számít az EU-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében.

(80) A rendszer a fent felsorolt három kategória egyikébe sem tartozik. Éppen ezért a csatakozáskor új támogatásként kell kezelni az EU-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében. Ez a támogatás nem lett bejelentve a Bizottságnak, tehát törvénytelen támogatásnak számít az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet [1] 1. cikke f) pontja alapján.

7.2.3. ***A támogatás összeegyezhetősége az EU-Szerződéssel***

(81) A Bizottság megállapítja, hogy a rendszer három részből áll, hiszen a jogosultak három különböző csoportjának biztosít segítséget. Az első két csoport esetében, azaz a zöld villamos energiát termelő és az egyidejű termelést folytató hatékony erőművekkel kapcsolatban Szlovénia célja a környezetvédelem. A jogosultak harmadik csoportjának, azaz a Trbovljei Erőműnek nyújtott támogatás a villamosenergia-ellátás biztonságának meghatározott szintjét szolgálja.

(82) Az intézkedések különböző céljainak figyelembevételével a rendszer minden eleme külön kerül megítélésre.

A zöldvillamosenergia-termelőknek nyújtott támogatás összeegyeztethetősége a környezetvédelmi irányelvekkel

(83) A Bizottság megítélte a zöldvillamosenergia-termelők támogatási mechanizmusának összeegyeztethetőségét a környezetvédelmi irányelvek szempontjával, különösen az irányelvek 58. pontjával és az azt követő pontokkal, és az alábbiakat állapította meg.

(84) A Bizottság megállapítja, hogy a rendszerben a megújuló energiaforrások meghatározása összhangban van a 2001/77/EK irányelv meghatározásával. A rendszer tehát összhangban van a környezetvédelmi irányelvek 6. pontja 8. alpontjával, és alkalmazható az 58. pont és az azt követő pontok.

[1] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

(85) A környezetvédelmi irányelvek 59. pont 1. alpontja szerint a tagállamok a megújuló energia termelési költségei és az adott energia piaci ára közötti különbséget pótolhatják. Az ilyen kompenzáció csak a környezetbarát villamos energia és a hagyományos energiaforrásokból történő villamos energia plusz termelési költségei közötti különbségre vonatkozhat. Az esetleges támogatás pedig csak az üzem amortizációjára terjedhet ki és a megfelelő tőkehozamra, amennyiben a tagállamok be tudják bizonyítani annak szükségességét.

(86) Szlovénia a támogatást a fent leírt módon a támogatásra jóváhagyott energiára fix tarifák formájában számolta ki (áramszállítási tarifa). Törvény rögzíti a támogatás mértéke kiszámításának objektív módszereit. A fenti adatok alapján a támogatás nem haladja meg az amortizációt és a megfelelő tőkehozamot. A támogatás csak 10 éves időtartamra kerül jóváhagyásra, hiszen ilyen a hálózatüzemeltetők és a zöldvillamosenergia-termelők között kötött szerződések hatálya. Ez az időszak rövidebb az ilyen erőművek szokásos tizenöt éves amortizációs idejénél. A Bizottság megerősítette, hogy a minősített erőművek termelési költsége minden esetben magasabb az átlagos piaci árnál és a garantált felvásárlási árnál. A piaci ár és a zöld villamos energia termelési költsége között a különbség minden erőmű esetében magasabb a térítés összegénél.

(87) A környezetvédelmi irányelvek 59. pontjának 2. alpontja kimondja, hogy a folyamatos gazdálkodás támogatási mértékének meghatározásánál figyelembe kell venni az összes esetleges befektetési támogatást, amelyet az adott vállalatnak új erőmű esetén hagytak jóvá. Szlovénia az eljárás indításáról szóló döntés után tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy csak korlátozott számú megújuló villamos energiát termelő kapott a szóban forgó folyamatos gazdálkodást támogató támogatáson kívül beruházási segítséget is. Szlovénia azt a törvényét hajtotta végre, amely a beruházási támogatás jogosultjait arra kötelezi, hogy bejelentsék a jóváhagyott támogatás mértékét, még mielőtt villamos energiájukat fix áron a hálózatra vezetik.

(88) Beruházási támogatás jóváhagyása esetén az áramszállítás ára csökken. A levonás arányos a jóváhagyott beruházási támogatás felével. Ez a fix arányos rész ugyan elvben az alacsony operatív költségű technológiák túlzott támogatását okozhatná, de Szlovénia bebizonyította, hogy a gyakorlatban, ritka kivételekkel, amelyeknél a támogatási rendszerrel a beruházási támogatás kumulálódott, semmilyen túlzott támogatásra nem került sor. Ennek indoka az a tény, hogy Szlovénia egyelőre nem rendelkezik olyan alacsony operatív költségű megújuló energiaforrásokon alapuló erőművekkel, mint amilyenek a szélerőművek.

(89) Szlovénia kötelezte magát, hogy a jövőben a rendszer alkalmazásához szükség szerint hozzáigazítja a levonás arányos részét, éspedig úgy, hogy összhangban az irányelvek 59. pont 2. albekezdésével, semmilyen esetben sem keletkezik mértéktelen támogatás.

(90) A Bizottság tehát megállapítja, hogy Szlovénia bemutatta, miszerint az intézkedéssel összhangban jóváhagyott támogatás nem fogja meghaladni az intézkedés által támogatott megújuló energiaforrások további költségeit. Az intézkedést tehát össze lehet hangolni a környezetvédelmi irányelvek 58. pontjával és az azt követő pontokkal.

Az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelőknek nyújtott támogatás összeegyezhetősége a környezetvédelmi irányelvekkel

(91) A Bizottság vizsgálta a társtermelésű hatékony erőművek támogatási mechanizmusának összehangoltságát a környezetvédelmi irányelvekkel, különösen az irányelvek 66. és 67. pontjával, valamint az alábbit állapította meg:

(92) Először, a Bizottság megállapítja, hogy a környezetvédelmi irányelvek 66. pontjával összhangban a rendszer szerint térítésre jogosult egyidejű hő- és villamosenergia-termelő erőművek hatékonysága meghaladja a 2004/8/EK irányelvben meghatározott referenciaértékeket. Szlovénia az irányelvvel összhangban megújítja a referenciaértékeket. A rendszerbe tartozó egyidejűleg hő- és villamosenergia-termelő erőművek tehát teljesítik a környezetvédelmi irányelv 31. pontjában rögzített jogosultsági feltételeket.

(93) Ahogy a Szlovénia által előterjesztett adatokból kitűnik, az egyidejűleg hő- és villamosenergia-termelő erőművekben a villamosenergia-termelés átlagos költségei minden esetben magasabbak a garantált felvásárlási árnál ([1]). A számítás tartalmazza a termelés és a hőértékesítés bevételeit is. A Bizottság tehát úgy véli, hogy a támogatás mértéke a környezeti irányelvek 66. pontjával összhangban lett kiszámítva.

(94) Szlovénia értesítette a Bizottságot arról, hogy az egyidejűleg hő- és villamosenergia-termelő erőművek támogatását azonos szabályok szerint hagyja jóvá, mint a zöld villamos energiát termelők esetében. Bebizonyította, hogy ezek a szabályok összhangban vannak a környezeti irányelvekkel, a Bizottság pedig megállapítja, hogy az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő erőműveknek támogatást biztosító rendszer része összeegyeztethető a környezeti irányelvek 66. pontjával.

([1]) Lásd a fenti táblázatok utolsó három sorát.

A zöld villamos energiát termelőknek és az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő erőműveknek nyújtott támogatás finanszírozási mechanizmusának megfelelése az EU-Szerződés 25. és 90. cikkével

(95) A Bizottság megállapítja, hogy az otthon termelt és az importált zöld villamos energia adóval való terhelése az otthon termelt zöld villamos energia javára a múltban talán diszkriminálta az import zöld villamos energiát. Azonban Szlovénia kötelezte magát, hogy bevezeti az import zöld villamos energia adója visszatérítésének lehetőségét. A Bizottság megállapítja, hogy a visszatérítés többségében a Közösség származásigazolási rendszerén alapszik. A tagállam a plusz követelményekkel a rendszert megvédi a bejelentések számának művi megnövekedésétől. A Bizottság a kritériumok arányosságának megítélésénél figyelembe vette a művi bejelentések kockázatát és a szlovén piac kis mivoltát, amelyen az ilyen művi bejelentések jelentősen befolyásolnák a támogatási rendszert. A Bizottság tehát megállapítja, Szlovénia kötelezte magát, hogy megfelelő instrumentumot állít fel az olyan diszkrimináció megakadályozására, amilyen a múltban esetleg bekövetkezhetett.

(96) A Bizottság megállapítja, Szlovénia kötelezte magát, hogy új finanszírozási mechanizmust vezet be, amely a csatlakozási díjon alapszik majd és független lesz az otthon termelt vagy behozott zöld villamos energia tényleges felhasználásától. Ez az új mechanizmus nem fogja diszkriminálni a behozott zöld villamosenergiát.

Összegző megállapítás a zöld villamos energia és az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő erőművek támogatásáról

(97) A fentiek figyelembevételével a zöld villamos energiát termelők és az egyidejűleg hő- és villamos energiát termelő erőművek támogatása teljesíti a környezeti irányelvek kritériumait. Mivel ez elegendő ahhoz, hogy a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehessen kihirdetni, a Bizottság úgy véli, hogy nem feltétlenül szükséges tanulmányozni azt, hogy a támogatás összeegyeztethetőnek hirdethető-e ki más rendelkezésekkel is, annak ellenére, hogy a Bizottság ezeket a rendelkezéseket betervezte az eljárás indításáról szóló határozatában.

7.3. **A Trbovljei Erőműnek nyújtott támogatás megítélése**

(98) Szlovénia úgy véli, hogy a Trbovljei Erőműnek nyújtott támogatás a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló általános gazdasági érdekű szolgáltatásért járó kompenzáció.

(99) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatás költségeiért járó kompenzáció jogosult arra, hogy kivételt képezzen az állami támogatás elve alól. Bizonyos esetekben az ilyen jellegű kompenzációk nem is jelentenek az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében rögzített állami támogatást. A Bíróság 2003. július 24-i C-280/00 ügyben hozott ítéletében [1] (a továbbiakban: Altmark ítélet) négy kritériumot határozott meg, amelyet ahhoz kell teljesíteni, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások költségei pótlására odaítélt állami támogatás ne számítson állami támogatásnak az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében.

(100) A Bizottság ezen négy kritérium alapján elemezte a Trbovljei Erőműnek nyújtott támogatást.

(101) **Első kritérium:** „a jogosult vállalatnak ténylegesen kell közszolgáltatást végeznie, és ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni”.

(102) A Bizottság megállapítja, hogy a szlovén törvények a Trbovljei Erőművet megbízták a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosításával, éspedig közvetlen hivatkozással a 2003/54/EK irányelvre, különösen annak fent hivatkozott 3. cikkének (2) bekezdésére és 11. cikkének (4) bekezdésére.

(103) A Bizottság már több határozatában megállapította, hogy a 2003/54/EK irányelv 11. cikkének (4) bekezdése és ugyanazon irányelv 3. cikkének (2) bekezdése alapul szolgálhat az ellátás biztonságát biztosító kötelező közszolgáltatásnak [2]. Az említett cikk a legmagasabb határértékként az összes primer energia 15 %-át említi, amely az adott tagországban felhasznált villamos energia előállításához szükséges. Szlovénia kötelezte magát, hogy korlátozza a Trbovljei Erőműnek nyújtott támogatás mértékét, éspedig úgy, hogy betartja ezt a határértéket, és figyelembe veszi a teljes támogatást, amely ugyanebből a célból a jelen határozatban tárgyalt rendszeren kívül lett jóváhagyva. A kötelezettség időben is behatárolt a 2009. évre.

(104) A Bizottság tehát úgy véli, hogy az első kritérium teljesült.

(105) **Második kritérium:** „a pótlék kiszámításának alapjául szolgáló paramétereket objektív és áttekinthető módon előre meg kell határozni”.

---

[1] A Bíróság 2003. július 24-i ítélete a C-280/00. sz. ügyben, *Altmark trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*.

[2] Lásd a Bizottság döntéseit az N 34/99. sz. (HL C 5., 2002.1.8., 2. o.), NN 49/99. sz. (HL C 268., 2001.9.22., 7. o.), és N 6/A/2001. sz. (HL C 77., 2002.3.28., 26. o.) ügyekben.

(106) Az itt tárgyalt esetben a támogatás fix felvásárlási ár formájában jelenik meg. A kormány minden évben határozatot jelentett meg, amelyben meghatározza a kötelező felvásárlás részét képező villamos energia mennyiségét és ennek a villamos energiának a felvásárlási árát. Az ár transzparens módszer alapján kerül meghatározásra, csupán az erőmű indokolt termelési költségeinek listájával.

(107) A Bizottság tehát úgy véli, hogy teljesült a második kritérium.

(108) **Harmadik kritérium:** „a pótlék nem haladhatja meg azt az összeget, amely azon összes költség vagy költségek egy részének fedezéséhez szükséges, amelyek a közszolgálati kötelezettség teljesítésekor keletkeznek, az ezen kötelezettségek teljesítésével felmerülő megfelelő bevételek és megfelelő hasznok figyelembevételével”.

(109) A felvásárlási ár úgy van meghatározva, hogy nem tartalmaz semmi mást, csak a tervezett villamosenergia-mennyiség előállítását. Semmilyen nyereségrészesedést nem tartalmaz.

(110) A Bizottság tehát úgy véli, hogy teljesült a harmadik kritérium.

(111) **Negyedik kritérium:** „amikor az a vállalat, amely közszolgálati kötelezettséggel lenne megbízva, de adott esetben a megfelelő a Közösség számára a legalacsonyabb költségű szolgáltatásra kiírt közbeszerzési pályázaton nem kerül kiválasztásra, akkor az ezen kötelezettség teljesítéséhez szükséges megfelelő bevételek és megfelelő nyereség figyelembevételével és azon költségek elemzése alapján, amilyenekkel a hagyományos, jól vezetett, a közszolgáltatás követelményeinek teljesítésére megfelelő szállítóeszközökkel rendelkező vállalat dolgozna, meg kell határozni a szükséges kompenzáció mértékét.”

(112) A Trbovljei Erőművet nem közbeszerzési eljárás keretében választották ki. Azonban a Bizottság megállapítja, Szlovénia bebizonyította, hogy ebben az esetben a Trbovljei Erőmű kiválasztása a közösség számára a legalacsonyabb áron biztosította az általános gazdasági érdekű szolgáltatást, összhangban a különleges tényleges és jogi akadályokkal, amelyek ebben az esetben túlsúlyban vannak. A tárgyalt esetben a közszolgálati kötelezettség magában foglalja az ellátás nemzeti biztonságát 2009-ig, éspedig a hazai primer források alkalmazásával olyan mértékben, amely az egyes naptári évben nem haladja meg az összes primer energia 15 %-át, amely a Szlovéniában felhasznált villamosenergia-termeléshez szükséges.

(113) A mostani körülmények között és pillanatnyi állapotuk figyelembevételével a közszolgáltatási kötelezettséget Szlovéniában csak két erőmű tudná teljesíteni, éspedig a šoštanji és a trbovljei erőmű.

(114) Amennyiben a többi erőműben is alkalmazni kívánnák, akkor azokat drága füstgáztisztító berendezésekkel kellene felszerelni, ami miatt viszont ez a lehetőség nem lenne gazdaságos. A šoštanji erőmű két blokkja, amely hazai energiahordozót használhat, már teljes mértékben leterhelt a hazai lignit felhasználásával. A két blokk legmagasabb kapacitásának hazai energiahordozó elégetésével történő növelése nem lenne gazdaságos, hiszen ez az erőművek bővítését és egyes blokkjaik füstgáztisztító berendezésekkel történő korszerűsítését vonná maga után. A szlovén szervek a (112) preambulumbekezdésben rögzített 15 %-os határérték kiszámításánál figyelembe vették e két blokk termelését. Éppen ezért ebben az esetben a közszolgáltatási kötelezettség kritériumát csak a trbovljei erőmű teljesítette. A trbovljei erőmű támogatására a 15 %-nak csak azon része vonatkozik, amelyet a šoštanji erőmű nem tud lefedni.

(115) Szlovénia tehát a leggazdaságosabb és hatékonyabb módon érte el a közszolgáltatási kötelezettséget, amely magában foglalja a hazai energiahordozóból történő villamosenergia-termelést. Azon tény figyelembevételével, hogy a közszolgálati kötelezettség után járó kompenzáció nem tartalmaz semmilyen tőkerészesedést, a Bizottság úgy határoz, hogy a közszolgáltatási kötelezettség a közösség számára a legalacsonyabb költségekkel teljesül. Közbeszerzési pályázattal nem tudnának olcsóbb megoldást találni. Rövid távon (2009-ig) mindenképen szükség lenne a meglevő erőművek felújítására vagy hatékonyabb új erőművek építésére (feltételezve, hogy erre van lehetőség), de mindez magas beruházási költségeket igényelne, és bármely ajánlattevő olyan kompenzációt követelne, amely a befektetett tőkére legalább megfelelő nyereséget és tőkehozamot tartalmazna. Ennek következtében növekedne a kompenzáció összege, amelyet annak a kezelőnek kellene jóváhagynia, amelyet megbíznának az általános gazdasági érdekű közszolgáltatási kötelezettséggel.

(116) A bizottság továbbá arra figyelmeztet, hogy semmilyen jel sem mutat arra, hogy a trbovljei erőmű nem úgy működne, mint egy jól irányított hagyományos vállalat, vagy pedig különösen gazdaságtalanul működne. A Bizottság arra figyelmeztet, hogy a vállalat a szlovén gazdasági átalakulás során már átalakította tevékenységét, éspedig azon régebbi és kevésbé hatékony egységeinek bezárásával, amelyek elavultak, valamint a foglalkoztatottak számának csökkentésével. Felfigyelt arra is, hogy a közszolgáltatási kötelezettség után járó visszatérítés semmilyen esetben nem tartalmaz semmilyen nyereséget.

(117) Végezetül a Bizottság arra figyelmeztet, hogy a trbovljei erőmű a 2008–2012. időszakban az emissziókereskedés rendszerének új körét nem tudja olyan további bevétel- vagy nyereségtermelésre használni, amely az ő különleges közszolgáltatási kötelezettségéből eredne, és amilyet bármely vele összehasonlítható vállalat realizálhatna. Az állam a trbovljei erőműre testálja a közszolgálati villamosenergia-termelés kötelezettségét. A többi olyan erőműhöz képest, amely villamos energiáját szabadon értékesíti a piacon, a trbovljei erőmű nem fejezheti be a villamosenergia-termelést, és a CO_2 piacán nem tudja értékesíteni azokat a jogait, amelyeket ingyen kapott anélkül, hogy ugyanannyi számú jogot kellett volna vásárolnia ahhoz, hogy teljesítse a lemondási kötelezettségét. Ez nem hat ki arra, hogy az erőmű az emissziókereskedés ösztönzőrendszerével összhangban javítson hatékonyságán, és éppen ezért szabadítsa fel azokat a tartalék jogait, amelyeket értékesíthetne, és egyúttal tiszteletben tartaná a közszolgálati kötelezettségében meghatározott energiamennyiség termelését.

(118) A fenti következtetés azon a feltételezésen alapszik, hogy Szlovéniában a villamosenergia-termelés szempontjából pillanatnyilag a lignit a leggazdaságosabb hazai energiahordozó-forrás. A Bizottság úgy véli, hogy ez ebben a pillanatban és a közeli jövőre érvényes.

(119) A Bizottság azonban arra is felfigyelt, hogy a termelés költségei bizonyos hazai megújuló energiaforrásokat alkalmazó villamosenergia-termelési technológiák estében nem sokkal magasabbak a lignit alapú termelési költségeknél. Ez érvényes a biomassza-erőművekre, amelyekben szlovén adatok szerint a termelési költségek átlagban 18,18 SIT/MWh-t tesznek ki, ami valamivel több mint 10 %-kal haladja meg a trbovljei erőmű költségeit.

(120) A Bizottság tehát felhívja a figyelmet arra, hogy a jelen határozat következtetése a pillanatnyi helyzet különleges tényleges hátterén alapszik, és különösen abból a tényből indul ki, hogy a trbovljei erőműre testált kötelezettség 2009-ben lejár. Hosszú távon, amikor a megújuló energiaforrások költségei csökkennek, azok összkapacitása viszont pedig növekszik, akkor valószínűleg mások lesznek a körülmények.

(121) A Bizottság továbbá figyelembe veszi azt, hogy éppen ez a közszolgálati kötelezettség a 2003/54/EK irányelv – közösségi jogi aktus alapján lett kiosztva. Lehetséges, hogy a közszolgáltatási kötelezettség, a nemzeti ellátás biztonsága szavatolásának különleges természete a definíció szerint úgy korlátozza annak mértékét, hogy a kötelezettséggel megbízott ajánlattevő az országon belül található.

(122) A Bizottság tehát úgy véli, hogy az a módszer, amelyet Szlovénia használt a trbovljei erőmű számára jóváhagyott kompenzáció rögzítésére, biztosítja azt, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatás 2009-ig a közösség számára legalacsonyabb áron biztosított legyen. Ebben az esetben a különleges jogi és tényleges körülmények mellett úgy tűnik, hogy a kompenzáció nem haladja meg azt az összeget, amelyet egy hagyományosan jól vezetett vállalat ennek megvalósításához megkövetelne. Éppen ezért a Bizottság úgy véli, hogy teljesült a negyedik kritérium, azon tény figyelembevételével, hogy a közszolgálati kötelezettség 2009 végén befejeződik. Szlovénia számára ez az időbeli korlátozás lehetővé teszi annak átgondolását, hogy 2010-et követően lignitfelhasználásával áttér a „a szénkihasználás tiszta technológiájára”, vagy pedig áttér a biomassza vagy más kevésbé szennyező energiahordozók alkalmazására, összhangban az EU energiapolitikájával ([1]).

(123) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a trbovljei erőműnek nyújtott támogatás a fent felsorolt különleges körülmények között teljesíti az Altmark ítélet négy kritériumát, és nem jelent az EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatást,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

A szlovén Energetikai törvényben rögzített primer energia megújuló energiaforrásait használó minősített villamosenergia-termelők számára jóváhagyott támogatás összeegyeztethető az EU-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával.

2. cikk

A szlovén Energetikai törvényben rögzített kapcsolt hő- és villamosenergia-termeléssel foglakozó minősített villamosenergia-termelők számára jóváhagyott támogatás összeegyeztethető az EU-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjával.

3. cikk

A szlovén Energetikai törvényben rögzített a trbovljei erőmű számára jóváhagyott támogatás nem képez EU-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatást.

4. cikk

E határozat címzettje a Szlovén Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2007. április 24-én.

A Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

([1]) Lásd a 2007. januári energetikai csomagot és különösen a COM(2006) 843 végleges határozatot.